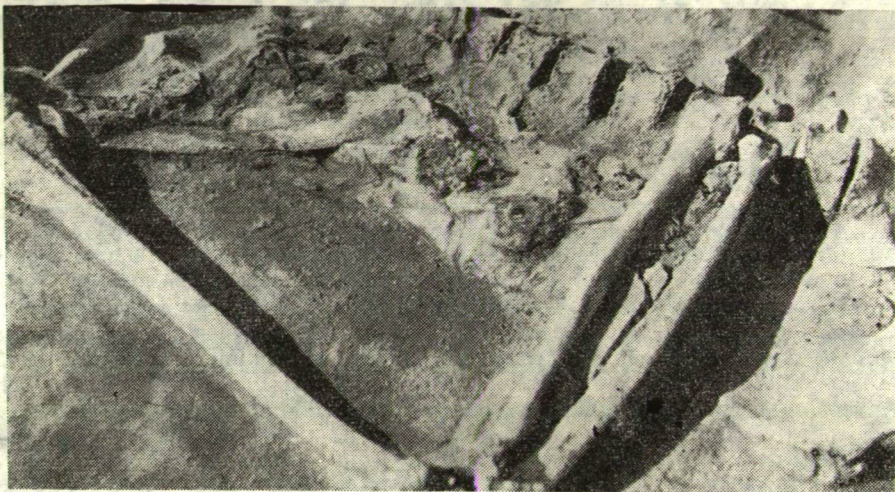

is következtethetünk. Következésképpen ha egy temetőben lovastemetkezést találnak, akkor nemcsak a lovas, hanem az ő egész családja (a vezetése alá tartozó kisebb közösség) is nomádnak, sztyepei eredetűnek tartható. A Duna jobb partján, Zimony közvetlen szomszédságában, Batajnica falu mellett egy nagy dombon közel száz sírt tártak fel. (Ilyen távol a mai magyar határoktól, Árpád-házi királyok pénzeivel keltezett, bjelobrdói típusú anyagú temetőt a legtöbb jugoszláv régész szláv eredetűnek tart.) A temetőben — a többi sír közé szervesen beilleszkedve — két lovassír és három lószerszamos temetkezés volt. (Az utóbbiak jellemzője, hogy nincsenek bennük lócsontok, csak a lószerszám vas tartozékai.) Az öt sír magyar származását mindenki elismeri. A sztyepe népeiről szóló történeti forrásokat, újabb kori néprajzi feljegyzéseket futólag olvasó is tudja, milyen fontossága volt a nomádoknál, a keleti népeknél a családi, nemzetségi temetőknek. A temetésnél a család súlyos anyagi áldozatot vállalt magára a ló leölésével, a nyereg s kantár eltemetésével.

A SZABADKÍGYÓSI RUHADÍSZEK HELYZETE A SÍRBAN

Úgy vélem, a batajnicei halottakat magyaroknak kell tartanunk, akik szemtanúként és talán aktív résztvevőként éltek át a XI. század magyar—bolgár—bizánci határvillongásokat.

Dél-Magyarország kiterjedésére más adataink is vannak. A Szerémségből magyar törzsnévi eredetű helyneveket (Nyék, Megyer) és további X—XI. századi lelőhelyeket ismerünk. Belgrádtól fölfelé, a Duna jobb partján tíz honfoglalás és kora Árpád-kori lelőhely sorakozik. Az Ada Ciganlija nevű szigeten talált magyar típusú kengyel mutatja, hogy a Duna és Száva torkolatát magyarok is szemmel tartották. A Zimony fölötti Belegisen egy, az ezredfordulón használt település részletét hozták napfényre. Az itt talált ló- és juhcsontok, marhabéklyó stb. az állattenyésztő életmódhoz sokban közelálló lakosságról szólnak. Magában Zimonyban került elő a korai magyar fémművesség első ötvöseszköze: egy bronzból öntött verető, melyet a női felsőruhákra varrott kerek ezüstdíszek készítésére használtak. Az előállítás a következőképpen történt: vékonyra kalapált ezüstlemezből kerek, a veretőnél 1—2 mm-rel nagyobb lapot vágtak ki. Ezt ráhelyezték a veretőre, majd valamilyen közvetítő anyag — pl. szurok — került az ezüst lemezre, így az ötvöskalapács ütése egyenletesen oszlottak szét, s a lemez belepréselődött a verető mélyedéseibe. Hasonló ezüstdíszek a honfoglaló női viselet legjellemzőbb darabjai közé tartoznak, a ma-